

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PAL

LAPTUDAJOSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Megszólaltak.

Irta: **Kossuth Ferenc.**

A nagy munkapártnak egy szokatlan tulajdonsága van, melylyel a régi szabadelvűpárt nem birt. Sok benne a fiatalság. És ebben a fiatalságban a nagy vállalkozó kedv, amely zajos közbeszólásokban, zajos nevetésben, hangos éljenzésekben és a fiatalos telfogás mindenféle egyéb megnyilatkozásaiban mutatkozik.

Ilyen volt annak idején az a nagy, a mostaninál nagyobb többség is, a melyet Bánffy Dezső báró miniszterelnök választatott meg az ő kormánya támogatására. E zajos, nagy többség közepette Bánffy megbukott és most egyedül áll a képviselőházban.

De megbukott a nagy többséggel rendelkező Széll Kálmán is, pedig iránta még az ellenzék is elismeréssel viseltetett. Mikor lemondott és távozott, a különböző pártok vezérei bucsúztatták, Ugron Gábor, pártja éléről azt mondá: „Nem követ, hanem virágot dobunk utána.“ A többség nagysága, a többség zajossága még nem bizonyít erőt; erről csakhamar meggyőződhetik a hangos és vállalkozó munkapárti fiatalság.

Minthogy szónokaink egyik súlyos érvét a másikra hordva, már óriási érvhalmazt emeltek fel, vágyódtunk az ellenvélelőny hallására. Vágyódásunk végre teljesült. Nem ugyan valami régi ember szólalt meg, hanem egy új; egyike annak a gardának, amelynek specialitása ujkeletű s amelyhez hasonló a régi kormánypártból hiányzott.

Uj ember szólalt meg. Uj és fiatal. El lehet róla mondani, hogy „ily fiatal és már bankigazgató!“ — mint ahogy elmondták annak idején Párisban egy ifju Ghikáról: „ily fiatal és már moldovalaque.“ De ne humoroskodjunk a fiatal szónokkal. Jól és könnyen, logikusan és világosan beszélt. Nem volt igaza, de igaza lehetett volna. Tehetőséges fiatal ember és hálásnak kell lenniök azoknak, kik hosszú útjára pályáznak, mert egy hétre valót nyújtott az ellentmondóknak. Annyit mondott olyant, amit megcáfolni lehet és meg is fognak cáfolni a függetlenségek, hogy részünkről köszönetet érdemel.

Egyelőre ő neki állt feljebb, mert ő volt az ülés utolsó szónoka. Nekem éppen csak hogy szüken idő jutott arra, hogy megemlékezzek vele szemben Máté evangéliomának arról a részéről, amelyben Lukács evangélista a kollégája azt mondta, hogy »miért nézed pedig a szálkát, amely vagyon a te atyádfiának szemében, a gerendát pedig, mely a te szemedben vagyon, nem veszed észre.« Nevetett rajtunk a fiatal

bankigazgató és szűzbeszédű honatya, mert mi függetlenségek másfél esztendő előtt kettészakadtunk a bankkérésben, ma pedig ugyancsak a bankkérésben vállalva harcolunk.

Es rám olvasta, hogy mikor én azt láttam, hogy 1911. január 1-én lehetetlen lesz az önálló bankot létrehozni, mert a király ezt meg nem engedte s ezt teheti, mert nálunk a királyi szentesítési jog még nem lett aktív és passzív-joggá szétválasztva, vagy élő és alvó joggá, mint Angliában, — akkor én időt kerestem arra, hogy az akadályokat legyőzhessük, ezen idő alatt jelentékenyen haladhattunk a cél felé. A másik függetlenségi pártra pedig azt olvasta rá a fiatal szónok, hogy kitarított a törvényszabta határidő mellett, azt remélve, hogy erős állásfoglalása révén a királyi akarrattal szemben is célt fog érni és ime semmire sem ment.

E ránkolvasás után jóízűen incselkedett velünk, hogy: ime most, 1911. január közepén együtt küzdünk a bankszabadság megújítása ellen, mely egy oly törvényjavaslattal céloztatik (mondom én), amelyben ráadásul még alkotmánysértés is van.

De ime, a nagyreményű fiatal ember, a mai fiatalság báorságával rendelkezve, kereken szembeszállt a tíz évig miniszterviselt és nagyvezű Lukács László felfogásával a készfizetés fontossága tárgyában. Nem vette észre, hogy a törvényjavaslat, amelyet hosszú beszédében egyébiránt egyetlen szóval sem érintett, éppen afelett ravazkodik és abban csucosodik ki, hogy miképpen festhetne úgy, mintha a készfizetéseket rendezné és miképpen kapja rajta az osztrákokat azon, hogy esetleg egymás haját tépve, elfelejtik az angol mondást, hogy: „time is money“ és az a bizonyos négy hét elmulik, amely behozza (ha bírja) azt az ujtást itt is, ott is, hogy valami csak azért lesz törvénynyé, mert meg nem szavazták.

Amíg mi felettünk nevetett, addig mi meg ő felette mosolyogtunk, mert mi, amikor nem voltunk egy nézetten: szétváltunk, ő pedig, aki nincs egy nézetten vezéreivel, nem válik el tőlük, hanem szorosán hozzátapad a munkapárthoz.

Talán a fiatal Madarassy-Beck báró elismeri, hogy én és pártom nem lévén többé részesei a kormányhatalomnak, nem vagyunk többé abban a helyzetben sem, hogy ha a törvényes időponton meg nem valósíthatjuk az önálló bankot, intézkedhessünk a megvalósítás előkészítéséről. Azt is elismeri talán, hogy a másik függetlenségi párt 1911. január közepén nem követelheti azt, hogy az önálló bank január elsején létesüljön. De el kell, hogy ismerje ellenben azt, hogy mivel minden függetlenségi párt az önálló bankot

akarja és most az ellenzéken akarátát alkotásokkal nem valósíthatja meg; igen helyesen, sőt elvei, meggyőződése és hazája iránt kötelelesszrüen ahhoz az eszközhöz nyul, amely rendelkezésére áll. Ezt az eszközt pedig a bankjavaslat szolgáltatja, mely ellen, hűségesen, erélyesen, vállalva küzdeni minden függetlenségi embernek kötelessége, mert most valóban már csak egy út vezethet elveink felé, az, amelyről el kell takarítani az alkotmánysértő törvényjavaslatot.

— **Automobil-járatok a vidéken.** A „Magyar Automobil- és Repülőgép-Ujság“-ból igen kedvező s különösen Udvarhelyvármegyét közlekedési szempontból közelről érdeklő hirt olvasunk. E szerint a kereskedelemügyi miniszter Máramaros megyében az Iza- és Visó völgyén személy-, áru- és postaszállításra automobiljáratokat létesít. A vállalkozás mintegy 300.000 koronába kerül. A befektetéshez egyes községek is hozzájárulnak, Máramarossziget pedig, ahol az automobiljáratok központja lesz, 20.000 korona költséggel automobilállomást létesít. Az automobiljáratok már tavasszal megindulnak.

Ujabb hír szerint nemcsak Máramarosban, hanem másutt is fognak automobilközlekedést rendszeresíteni. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis elhatározta hogy esetről-esetre megállapítandó viszonylatokban a postaszállítással kapcsolatosan automobilokkal rendszeres személyszállítást rendeztet be. A kereskedelmi miniszter ezzel lehetővé akarja tenni, hogy oly vidékeken, ahol vasut nincsen, mégis kényelmes és gyors közlekedő eszköz álljon a közönség rendelkezésére s az automobilközlekedés egyuttal a postaszállítványok gyorsabb kézbesítését is lehetővé teszi.

Az automobiljáratokat a posta saját üzemében rendezi be és saját költségén, az érdekelt községek és magánosoktól a postakincstár csak a következő feltételek teljesítését kívánja: 1. Hogy az érdekeltég a gépkocsik elhelyezésére szükséges garaget építse a postának ingyen bocsátja rendelkezésre és 2. arra kötelezi magát, hogy amennyiben az üzemi bevételek az évi leírások költségét, a befektetés négy százalékát és az üzemi kiadásokat nem fedeznék, a fedezetlen különbözetet megtéríti. E feltételek mellett még szerényebb vidékeken is lehetővé van téve modern és rendszeres járatok létesítése.

Székelyudvarhely szintén hivatva lenne az automobiljáratok központjává fejlődni. Hiszen sem Marosvásárhely, sem Gyergyószentmiklós, sem Csíkszereda, sem pedig Oklánd, illetve Erdővidék felé vasutunk nincs; jól lehet vasutra feltétlenül szükség volna. Ezt a négy irányt automobiljáratra berendezve, az államkincstár minden bizonynyal megtalálná számítását anyagilag, a közérdekre nézve pedig óriási előny származnék. Ajánljuk az illetékes körök figyelmébe. Ha jól akarnak tenni, ez a legjobb alkalom.

Kossuth Ferenc beszéde.

(A régi hatvanhetesek.)

A régi 67-esek nem úgy gondolkoztak, mint a mostani 67-esek nagy része. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Kerkápoly volt pénzügyminiszter, a Deák-korszaknak egyik tekintélye, 1872-ben jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, amelyben a külön magyar banknak felállítását javasolta, továbbá a közös miniszteri tanácskozáson javaslatát megújította és midőn e javaslat elfogadása ellen érvelt Deprétis osztrák pénzügyminiszter, akkor Lónyay gróf miniszterelnök megvédte Kerkápolynak érvelését. A régi érdemes hatvanhetesek tehát nem úgy gondolkoztak, mint a mostaniak, az önálló bankról (Ugy van! a baloldalon.) és ha itt most az előadói székben Kerkápoly ült volna, nem mondta volna azt, hogy az önálló bank felállítása esetleg katasztrófába viszi az országot. (Ugy van! Ugy van! a balon.) A régi időkben még egy nagy tudományos tekintély, aki külföldön elismert tudós, itthon államtitkár volt: Horn Ede hosszas bizonyítgatta az 1870-ben megtartott bankbizottság ülésén az önálló nemzeti bank előnyeit. Tisza Kálmán is küzdött az önálló bankért és ezért meg is bukott. Igaz, hogy csak rövid időre bukott meg, de legalább pro forma érdemesnek tartotta megbukni. (Derűtség.) Mi pedig nem pro forma buktunk meg érte, hanem tényleg.

Rakovszky István: Ez igaz!

Hock János: Alaposan!

Kossuth Ferenc: Ez idő szerint alaposan, hanem iparkodni fogunk azon, hogy a t. tuloldal mennél előbb alaposan távozzék helyéről annak idején. (Élénk éljenzés és taps balfelől. Zaj a jobboldalon.)

(Az ország joga.)

A 67-iki törvények ismerik feltétlenül az ország jogát az önálló vámterület létrehozására. Igaz, hogy ez a jog eddig csak papiroson fennálló jog volt, mert valahányszor érvényesíteni akarta ezt a jogot az ország...

Dániel Ernő báró: Az ország nem akarta soha!

Kossuth Ferenc: ...mindig találkozott egy olyan akadályal, mely a magyar alkotmány szerint felülmulhatatlan és a melyet röviden vétónak lehetne nevezni. Dániel báró nem vette észre, hogy az ország azt akarta, de erről nem tehetek, csak ő. A törvényünkben mégis benne van az országnak ez a joga és ennek következtében, ha mi ezen jogunk érvényesülé-éért küzdünk, a szó legszorosabb értelmében vett alkotmány és a mostani alkotmányunk keretében mozgó küzdelmet folytatunk. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A bank kérdése meg sincs említve az 1867. XII. t-cikkben azért, mert akkor a felfogás az volt, hogy a banknak a felállítása csak olyan adminisztratív tény, mint pl. egy egyetemnek a felállítása. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Csak később fejlődött ki az a felfogás, hogy a bank egy olyan intézmény, amely az összmonarchia fogalmát egy bizonyos fokig megtestesíti és azért fejlődött ki nagy erővel az a törekvés, hogy ez a közös bank minden áron fenntartassék.

(A közös bank.)

Az én meggyőződéseim szerint azonban a közös bank nem felel meg az ország hitelviszonyainak, (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) mert meg kell hogy feleljen egyszerre egy osztrák viszonyoknak, mint a magyar viszonyoknak és minthogy a magyar viszonyok nem hasonlók az osztrák viszonyokhoz, ennél fogva ennek a két viszonyoknak egyszerre megfelelni nem tud.

Hock János: Egyiknek sem felel meg!

Kossuth Ferenc: Egyébiránt feltétlenül igaz az is, hogy egy intézmény, amely ide-

gen részvényesekből áll, amely más országban székel, habár fiókjai vannak Magyarországon...

Holló Lajos: Behajtó fiókjai!

Kossuth Ferenc: ... amelynek hatáskörébe mélyen beleszól egy más államnak a kormánya és amely bank egy más állam törvényhozásától is függ, egy ilyen bank teljes lehetetlen, hogy feltétlen biztosítást nyújthasson a magyar hitelügy számára, akkor, amikor megtörténhetik, ahogy meg is történt, hogy a magyar érdekek ellentétben kerülnek az osztrák érdekekkel. (Helyeslés a baloldalon)

Egy hang a szélsőbaloldalon: Tapasztaltuk a nemzeti ellenállás idején!

Kossuth Ferenc: Mikor nehéz idők járnak és Magyarország érdekei ellentétbe jutnak nem is a közgazdasági, hanem a politikai téren az osztrák érdekekkel, vagy ha a magyar nemzet valamely jogának megvalósításáért küzd és a bankkal a magyar nemzetre nyomást akarnak gyakorolni, akkor ilyen összeállításban is rendkívül veszélyes fegyverré válhatik a közös bank, mert nem azt kell néznünk csak, hogy milyen hatással volt e bank rendes viszonyok közt, hanem azt is, hogy rendkívüli viszonyok közt mit lehet vele csinálni. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Hock János: Visszaélni mennyiben lehet vele!

Kossuth Ferenc: Megtörténik az is, hogy egy vagy több magyar főtanácsos az osztrák főtanácsosokkal a magyarok ellen együtt szavaz, olyan osztrák főtanácsost pedig, aki a magyarokkal szavazna az osztrákok ellen, soha nem fogunk találni. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A közös banknak a közgyűlésén 1907-ben osztrák szavazat volt 581, magyar szavazat 130, cseh szavazat 330. Régóta fennáll az a törekvés Ausztriában, hogy a csehek többségre jussanak a banknál és ez törekvés veszedelmes ránk nézve. A bank működése az utóbbi időkben kedvezőbb a közgazdaságra nézve, de azért mégis világosan kitűnik a tényekből, hogy nem tud a magyar viszonyokhoz alkalmazkodni. Magyarországon a kereskedelem távolról sem oly fejlett, mint Ausztriában, ennek következtében olyan bank, amely tulnyomólag kereskedelmi alapokra van fektetve, kevésbé illik a magyar viszonyokhoz, mint az osztrákokhoz. Ha kollízió támadna Magyarország és Ausztria között — alkotmányos kollízióra gondolkod, mert másról még álmodni sem lehet — s ebben talán osztrák részen felsőbb befolyások is érvényesülnének, irtózatos rázkódtatást lehetne nálunk a bankkal előidézni, ha egyszerre váratlanul megszorítaná a hitelt Magyarországon. Ez igazán katasztrófával járhatna, igen tisztelt előadó ur. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Válságos időkben a közös bank nem képes parin fentartani a valutát, kényszerforgalomnál nem tud biztosítékot nyújtani, még az aranyfedezete sem, a valuta paritását illetőleg.

(Vége következik.)

Méhészet.

Az egyes, kettős, hármas és négyes kaptár előnyei és hátrányai.

Ambrus András méhésztársunk tollából annyi jó tanács jelent meg a „Székely-Udvarhely” című lapban a kezdő méhészek számára, hogy azok egy kis könyvalakban helyet foglalhatnak minden méhész asztalán.

Nagy jótétemény az, midőn valaki az ő életéből merített tapasztalatait, rejtett szellemi kincseit a közjóra, a mások boldogításának és boldogulásának előmozdítására fordítja. Legyen ezért köszönet és hála Ambrus András méhésztársunknak tőlünk és Istentől.

Azonban egy kis elnézést kérek azért, hogy a fenti címen közölt ismertetéséhez bátor vagyok hozzá szólani.

Ha módomban volna, mind egyes kaptárral méhészkedném, szét rakva a kertem minden részébe, feltéve, hogy senki és semmi sem bántja azokat s még az idő is kiméletes volna irántok; csak hogy rendesen a szükség és az alkalom, meg a mód parancsol.

A kettős kaptárhoz nem szólok, mert nekem olyan nincs.

A hármas kaptár ellen sem lehet semmi kifogás, ha jól van készítve. E kaptár legnagyobb hátránya a méhészetre az, hogy gyakori benne az anyatlanság, aminek oka az, hogy a kijárónyílások egy oldalon vannak és nincsenek egymástól elkülönítve. A párzásra kijövő anyaméh könnyen betéved a szomszédos méhcsaládba és annak őrei rögtön leszurják. E bajon úgy segítünk, hogy a kijárókat rekeszfalal elválasztjuk és a kijáró nyílások fölé különböző színű színes pléhet szegezzük vagy zsemlyenagyságu színes köröket rajzolunk. Fehér és fekete szint nem kell használni jelzőül, mert e két szín iránt érzéketlenek.

A ducokba rakott hármas kaptároknak pe ig a kijáró nyílását lehet különböző oldalakra vágni, amint váják is igen sokan.

Az anyásodás annál biztosabb, mentől gyéribben állnak a kaptárak és a kijáró nyílások mentől inkább el vannak különítve egymástól.

Aki Székelyudvar elyen jár, nézze meg a Derzsi Samu méhészetét a Kőkereszt-téren, sokat okulhat.

Ritkul az anyatlanság előfordulása a hármas kaptárban úgy, ha első rajokat, vagy mézelésre kiszemelt méhcsaládokat telepít bele a méhész.

Az egyes, kettős, hármas, négyes kaptáron kívül van még hatos kaptár is. Székelykeresztúron az állami tanítóképző mintaméhésében meg lehet tekinteni.

Épen olyan, mint egy csinos sifoner. Nekem nagyon tetszik. Véletlenül épen akkor volt a mézszüretelés, mikor megnéztem a mintaméhest. A méhcsaládok igen jó állapotban voltak, a méhész edényei megtelítve mézzel. Öröm és nemes vágy vett erőt rajtam a méhészet iránt. Gödöllőn is láttam hatos kaptárt az állami méhtelegen mintául kezelve, ott is azt szerettük a legjobban, de mikor itthon a Székelyföldön is hasonló jónak láttam és látom, kétszeres a vágyam a hatos kaptár iránt. Ajánlom másoknak is megtekintés végett, ne hogy a szemem csalj legyen.

A hatos kaptár előnyei: hat család fér el egy kaptárban, melyek télen át egymásnak melegeket tartanak. A kijárónyílások ellenkező oldalakon vannak egymástól jó távol és elkülönítve annyira, hogy az anya könnyen haza találhat.

De nem irok erről többet, hanem nagyon szeretném, ha Fazakas Pál méhésztársunk ismertetné meg még körülményesebben a hatos kaptárt, hogy az csak a mintaméhesbe való-e vagy pedig egyes ember is haszonnal használhatja?

Ezek után bocsánatot kérek Ambrus András méhésztársamtól, hogy hozzá merék szólni a kaptárak előnyei és hátrányaihoz, de tisztázzuk a dolgot saját magunk és a köz javára.

Kozma Miklós.

— **A hétnapos járulékszedés.** Néhány héttel ezelőtt az Országos Munkásbiztosító Pénztár rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy a kerületi pénztárak hét napra szedjék a járulékokat. Az Állami Munkásbiztosító Hivatal e rendeletet hatályon kívül helyezte és a hat napos járulékszedést tartotta fenn. Most aztán utólag — nem tudni milyen befolyásra — mégis hozzájárul az Állami Hivatal a hétnapos járulékszedéshez, de kikötötte, hogy azoknál az iparosoknál, akik öt munkásnál többet nem foglalkoztatnak, ezentul is csak hat napra szabad járulékot kivetni. Az állami hivatal ezzel a kisiparosok érdekeit akarja megvédeni, vagyis az Ipartestületek Országos Szövetségének az 1907 : XIX. t.-c. 25. szakaszának intencióját védő álláspontját foglalja le.

HIREK.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta meg az e hó 11-ikéről elnapolt havi rendes ülését. A nagy közönséget ez ülés lefolyásáról az azon történetekről nem értesíthetjük, mivel hallerkeői gróf Haller János ur, Udvarhelyvármegyének is ezidőszerinti nagyhatalmu főispánja, ujságírói hivatásunk ebbeli teljesítését lehetetlené tette. Törvénytelen, a magyar szabadságot arculesszó magatartását a főispán ur ő méltósága mai napig sem látta jónak megváltoztatni. Ugy látszik — azt hiszi, hogy minket büntet, holott — józan észszel felfogva — a közönség érdekeit sérti semmivel sem indokolható önkénykedésével. Ilyen eljárásra még Ugron János volt darabont megyefőnök sem ragadtatta magát; pedig az akkori szomorú állapotok és vele szemben elfoglalt szerepkörünk, talán még ezt is magával hozhatta volna. Bennünket mulasztás vádja nem terhelhet. A főispáni tulkapás akadályoz hivatásunkban s ezért a nagyközönséggel szemben való felelősséget reá hárítjuk.

— **A kigolyózott asztaltárs.** Egy vidéki asztaltársaság két tagja összeszólalkozott s az egyik végül ezekkel a szavakkal utasította ki tagtársát:

— Maga nem való ebbe a társaságba, menjen a kereskedősegedek közé!

A kiutasított asztaltárs becsületsértésért emelt panaszt, a tábla azonban fölmentette a vádlottat, mert kijelentése az asztaltársaság valamennyi tagjának óhaját és felfogását tükrözte vissza s a főmagánvádló szellemi képzettsége valóban nem volt egyenlő értékű a társaság többi tagjával. A Kuria, mint az „Ügyvédek Lapja“ írja, kimondotta, hogy ez a felfogás téves, mert meggyalázó minden olyan cselekmény, amely valakinek egyéni integritását és erkölcsi értékét kisebbiti, már pedig egy asztaltársasághoz tartozó személynek abból a társaságból való nyilvános kiutasítása, annak a személynek egyéni értékét és becsületérzetét mélyen sértheti. A szellemi és társadalmi műveltség fölényességéből nem következik, hogy egy kevésbé művelt ember nagyobb műveltségűekkel társaságban ne lehessen, de még kevésbé az, hogy onnan ilyen módon, megszégyenítve eltávolítsák.

— **Polgári fillérestélyek.** A helybeli polgári önképző-kör jóhírű fillérestélyeit az egyesület nagytermében folyó hó 23-án (hétfőn) ismét megkezdi Ajánljuk a jó ügyekért lelkesülni tudó közönség figyelmébe és támogatásába.

— **A városi főjegyzői állás körül élénk mozgalom van Székelyudvarhelyt.** A pályázati határidő e hó 24-én lejár. Pályázó pedig — az eddigi hangulatból ítélve — bőven lesz.

— **Az első szent Antal estély** kedden, e hó 17-én volt az új főgimnázium tornacsarnokában. A fényesen sikerült estélyen nem nagy, de előkelő közönség vett részt. A gazdag tartalmu műsor minden egyes pontja kiválóan sikerült. Bevezető ének után Mikes

János gróf főesperes kedves szavakban esetezte a szent Antal estélyeknek jelentőségét. Ezután Fülöp Erzsike polg. leányiskolai tanítónő szavalt nagy sikerrel. A negyedik műsor számot Fábrián Károly fuvola-szólója töltötte be. Ügyes játékával sok tapsot váltott ki a közönség soraiból; többször meg kellett ismételnie játékát. Ezt követte Meisel József brassói apát igen szellemesen bevezetett, fenséges gondolatokban gazdag előadása, mely mind végig a legnagyobb érdeklődést keltette Rák Károly zenetanár művészi magaslaton álló zongora játékát élvezettel hallgatta a közönség. Kovácsy László pedig jóízű humorával, eredeti közvetlenségével aratott babérokat. Reiner Juliska tetszéssel fogadott szaválata után Bálint József énekelt néhány dalt cigányzene mellett, nagy énektudással. Hangja különösen a felső regiszterben finoman csengő. Sok tapsot és lelkes ovációt nyert. A kiváló sikerű estély Szabó Antal bezáró énekével fejeződött be s mindenki meglegedetten távozott. Az estélyt Kovács Pálné, Lukácsffy Teréz, Soó Gáspárné és özv. Tamásy Péterné rendezték, akik valóban örömmel láthatták önzetlen fáradozásaik sikeres eredményét.

— **Jegyzőválasztás.** Oroszhegy nagyközönségben a jegyzői állás nyugdíjazás folytán megüresedett. A pályázati határidő e hó 25-ikéig és a választás megejtése e hó 28-án d. e. 9 órára van kitűzve.

— **Erdélyrészi országos kirakóvásárok.** Január 20-án Buza, Magyaragyaszombor, Nagysármás, Vajdarece; 23-án Kaál, Sajóudvarhely, Kendilóna; 24-én Mezómehes, Nagyenyed; 25-én Bánffyhunad, Bereczk, Bikkózmás, Gyalakuta, Rózsnyó, Szászkeresztur, Szentbenedek; 27-én Barátos, Erzsébetváros, 28-án Csikszereda, Hódos, Mikecszásza, Szamosnagyoroszló, Zám; 30-án Szászsebes; 31-én Kürpöd, Magyaragorbó.

— **A polgári kör rendkívüli közgyűlése** e hó 22-én (vasárnap) délután 2 órakor az egylet nagytermében lesz. Nagyfotosságu tárgy felett kell határozniok a tagoknak. Szükséges tehát, hogy minél tömegesebben résztvegyenek a gyűlésen.

— **A ceglédi százás-bizottság ünnepe.** A ceglédi százás-bizottság minden évben megüli annak évfordulóját, a mikor Turinban künn járt Kossuth Lajosnál. Január 24-én rendezik az idén az ünnepet, a melyre a város egész polgársága nagyban készül. Az ünnepségre Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi Kossuth párt vezére szinten leutazik, kíséretében Barabás Bélával és a pártnak számos képviselő tagjával.

— **Műsoros estély és bál.** A következő sorok közlésére felkerettünk: A helybeli állami elemi iskolába járó igen sok szegény tanulónak tankönyv és tanszerbeli felségélyezése céljára az állami iskola tanítótestülete február hó 1-én bállal egybekötött műsoros estélyt rendez. A gyermekek oktatása és jó nevelése iránt szeretettel és meleg odaadással viseltető közönségünk pártoló jóindulatát, az estélyen való részvételt s így a nemes és igazán humánus ügy támogatását kéri a rendezőség. Ezen estélyre szóló meghívók a részletes programmal pár nap alatt szétküldetnek. Hogy mennyi az árva, elhagyatott és a legnagyobb nyomorban sanyalódó gyermekek, azt igazán csak néptanítóink tudják, akik ezen műsoros estélyben vetett remény-

segük alapján, egyellen gyermeket sem hagytak iskolai eszközök és könyvek nélkül, hogyha ezen gyermekek már az iskolaköteles korban minden nyomoruságnak osztályrészesei is, legalább a népoktatás és népnevelés jótékony áldásaiban részesülhessenek.

— **Középkori ember-kinzás Ujszekelyen.** Zsiga János ujszekelyi lakos vadhazasságban elt Dávid Julissal, akit ma nap alaposan elvert. Azután revolvért fogott reá és kényszerítette, hogy lürellemmel viselkedjek addig, amíg kezeit összekötözi. Majd a szerencsétlen teremtést Zsiga János a lovas szekere után kötötte és a lovak közé csapva, szekere után vágatva hajtotta Ujszekely község utcáján. A kinzásnak így kitett Dávid Julis fájdalomban és ijedtségében iszonyuan ordított. A község lakossága pedig megbotráukozva lepett közbe és a körülbelül 150 lépésnyi távolságba hurcolt nőt, rettenetes helyzetéből kiszabadította. A brutális emberkinzót feljelentették a bírósághoz.

— **Jubiláris közgyűlés.** Az erdélyrészi méhész-egyesület 30 éves fennállásának emlékére Kolozsvárt e hó 22-én d. e. 10 órakor a városház közgyűlési termében jubilaris közgyűlést tart, melyre az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Targysorozat. 1. Elnöki megnyitó. 2. Visszapillantás a 30 évre. Dr. Zsögön Béla ig.-elnök. 3. Évi jelentés. Dr. Balázs Ferenc főtitkár. 4. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1910. évi zárószámadás. 5. Az 1911. évi költségvetési előirányzat. 6. Választások. 7. Indítványok. 8. Sorsolás. Közgyűlés után közbeled lesz. Egy teríték ára 5 K. Akik a közbeledben részt óhajtanak venni, sziveskedjenek e szándékukat dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz bejelenteni.

— **Gyermektelep felügyelői állás.** A kolozsvári állami gyermekmenhelyből Székelyudvarhelyre kihelyezett gyermekek gondozása és nevelése felett felügyeletet gyakorló Gyermektelep Bizottság a helybeli telep kibővítését 300—400 gyermek elhelyezésére már előbb kimondotta. Hogy ezen humánus feladatnak minden irányban eleget tehessen, egy fizetéses telepfelügyelői állást szervezett. A telepfelügyelői járandósága a 7 éven aluli gyermekek utáni személynként 3 K. a 7 éven felüli gyermekek után pedig 2 K. Teendője a helyi telep írásbeli teendőit végezni és a gyermekekre a bizottság utasításai szerint a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolni. Ezen állás elnyerésére pályázók saját kezűleg irt rövid kérvényeiket, ismertetve jelenlegi helyzetüket, meglévő iskolai bizonyítványaik kapcsán minél előbb nyújtsák be Gyverkes Mihály áll. el. iskolai igazgató-tanító, telepbizottsági ügyvezető elnöknek.

Szerkesztői üzenetek.

— **K. M. F.** A hozzászólást közöljük. Sérelemről szó sem lehet. A hírlapi közlemények a nyilvánosságnak vannak szánva s azok bármelyikéhez jussva van bárkinek hozzá szólani. Sőt ha valamely közlemény visszhangra talál, azt örömmel fogadjuk minden cikkíró és szerkesztőség, mert így felvetett eszméjük a közérdeket jobban szolgálhatja. A másik dologra nézve, maradjunk a régiiben. Csak aztán közbe-közbe máskor is szóljon és minél többször „hozzászóljon“. Szives üdvözlét!

— **Cs. A. Sz.** Kivánságához képest a kérdezett lapok címét a beküldött levelező-lapon közöltük.

— **Székely háziiparosnak.** Az Első Székely Háziipari Országos Szövetkezet 1910. évi december 18-iki közgyűlésének összes határozatait a székelyudvarhelyi törvényszék 6329-1910. polg. sz. végzésével megsemmisítette. Így tehát sem új igazgatóság, sem új felügyelő bizottság nem létezik. Ugy tudjuk, hogy a Szövetkezetnek bíróságilag leendő feloszlata a törvényszéknél kérelmezve van. Ennek dacára, hogy mégis kiknek áll érdekében az igazgatóság (?) nevében „tandijmentes, 100 tagu háziipari tanfolyam“ felállítását hirdetni, azt igazán nem tudjuk. Talán az egész csak farsangi tréfa akar lenni, mert az ezidő szerinti törvényes elnökség ilyesmiről semmit sem tud.

— **Munkatársainkat** minél gyakoribb szives működésre kérjük.

FIGYELEM!

"AIDA" VERGE és "BLUE STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIÁK.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala BCU Cluj Napoca

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címerével illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

nyeremény-kötvényeinek legközelebbi húzása 1911. évi február hó 5-én főnyeremény **300000** kor.

feltétlen biztonságot nyújtó sorsjegy, melynek kiváló nyeresi esélye van, **évenként 3-szor** tekintélyes főnyereményekkel sorsolják, *értéke folyton emelkedőben*, úgy, hogy a legmegfelelőbb tőkebefektetésnek kiáltozik. *Napi árfolyamon, le tétre és havi részletfizetésre*

legelőnyösebben kapható az

Agrár takarékpénztár r. t.-nál.

Amortizációs tisztviselői kölcsön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „**O. m. I. ált. tisztviselő-egylet közszárai képviselőisége**”

KOLOZSVÁR
Ferenc József-ut. 7. a szám.
Válaszbélyeg csatolando.

Zempléni Árpád

ró, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Új versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pál bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Didó. Verses lírai regény. Tóth István, négy szoborképével. Második kiadás. Budapest, 1901. Terjedelme 12 és fél iv; ára füzve 2 K, magyar stíli diszkötésben 3 K.

Washington, Pályadíjnyertes óda 1906

Bosszú. Osztályk hősi ének. A Kiszalud-Társaság 1907. évi Bulyovszky-díjjal jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni rege. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910.) Mondai és történelmi hősenek. Budapest, 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mindezek együttesen és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalett-modelt közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingven mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

B O R I

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Ki a Yes-Oui-Si

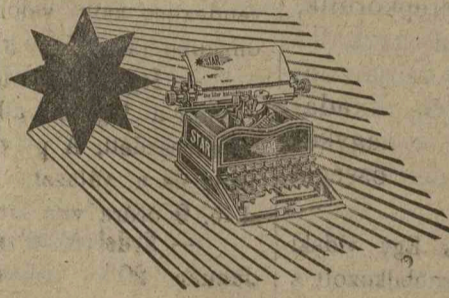
című lapot megrendeli, játszva minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. András-ut 97. sz. a „Székely-Udvarhely”-re való hivalkozással mutatványszámot szívesen küld bárhova.

Bélyegzők

B megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legponosabban, gyári ár mellett szállíttatnak *Betegh Pál* könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-féle Hungária vendégfogadóban Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 22. sz. alatt kitűnő étkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak minden-er rendelkezésre. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavatol: **Barkóczy Albert,** vendéglős.

Legszebben ír a

STAR-írógép

Ára legolcsóbb, mert csak

450 K-ba kerül

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője.

BUDAPEST, NÁDOR-U. 17.

Részletfizetésre is Kérjen prospektust.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2 szer. Előfizetési ára félvre 5 K. Elterjedtségével fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emile Adria Rakóczy Szt-István Szepesi ten

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapirok és borítékok, leveledkártyák, gyász- Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel leveledpapirosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkeszi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, disztollszárok. Ironok, fekete, szines és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-heggyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Danglelő-sipok és ... rínák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. Különféle bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárcsa és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek szőnyegszegek, kapesok stb.

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő papirok és papirkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden sulyban. Hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzek, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegy-tárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és femből. Bőrtárcák, pénzes-érszények okmány és irománytáskák.